

32 793	Preventief gezondheidsbeleid
32 279	Zorg rond zwangerschap en geboorte
32 011	Tabaksbeleid

Nr.

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 2021

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport betreffende diverse rapporten omtrent middelengebruik en tabaksontmoediging¹.

Voorzitter van de commissie,

Smals

Adjunct-griffier van de commissie,

Heller

¹ Kamerstuk 32793-606

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

II. Reactie van de staatssecretaris

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de rapporten omtrent middelengebruik en tabaksontmoediging. Zij hebben hierbij nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de staatssecretaris in overleg met het Samenwerkingsverband Vroegsignalering Alcoholproblematiek (SVA) bekijkt wat nodig is om ervoor te zorgen dat het percentage vrouwen dat voor of tijdens de zwangerschap drinkt daalt. Gaat de staatssecretaris naast SVA nog met andere veldpartijen hierover in gesprek, bijvoorbeeld met huisartsen? Hoe worden zwangere vrouwen die alcohol gebruiken begeleidt om hiermee te stoppen? Welke richtlijnen spelen hierbij een rol?

Uit de Monitor Middelengebruik en Zwangerschap 2021 blijkt dat 47 procent van de vrouwen die tijdens de zwangerschap rookte een stopadvies heeft ontvangen van een zorgverlener. Kan de staatssecretaris aangeven welke zorgverleners dit stopadvies geven? Zijn dit voornamelijk huisartsen of verloskundigen? Kan de staatssecretaris aangeven wat de oorzaak is dat minder dan de helft van de vrouwen die tijdens de zwangerschap rookte in 2020 een stopadvies heeft gekregen? Wordt er op dit moment onderzoek gedaan naar therapietrouw bij stoppen-met-rokenzorg bij zwangere vrouwen? Zo nee, waarom niet? Kan de staatssecretaris aangeven hoe de campagne PUUR rookvrij aandacht besteedt aan roken tijdens zwangerschap?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie lezen in de notitie over effectiviteit van Nederlands tabaksontmoedigingsbeleid van het Trimbos-instituut dat het regelmatig en substantieel verhogen van de accijns op tabak in de wetenschappelijke literatuur wordt gezien als de meest

effectieve maatregel om roken terug te dringen. Zij hebben begrepen dat de staatssecretaris voorstander is van substantiële accijnsverhoging. Hoe kijkt de staatssecretaris aan tegen belasting op e-sigaretten, vragen deze leden. Is de staatssecretaris het ermee eens dat een belasting op e-sigaretten de kans verkleint dat rokers overstappen op e-sigaretten, in plaats van te stoppen met roken? Is de staatssecretaris van plan om het beleid ten aanzien van sigaretten gelijk te trekken aan het beleid voor e-sigaretten?

De leden van de D66-fractie lezen dat uit de Monitor Middelengebruik en Zwangerschap 2021 blijkt dat 47 procent van de vrouwen die tijdens de zwangerschap rookte, een stopadvies heeft ontvangen van een zorgverlener. De doelstelling in het preventieakkoord was dat in 2020 alle vrouwen dat stopadvies zouden ontvangen. Deze leden constateren dat deze doelstelling nog lang niet gehaald is. Wat is hier de oorzaak van, zo vragen zij de staatssecretaris. Welke stappen zullen worden ondernomen om hier snel een been bij te trekken?

De leden van de D66-fractie lezen dat bij het onderzoek naar de 23 smaakstoffen die toegestaan zouden worden, van alle stoffen ofwel bekend is dat ze schadelijk zijn ofwel dat het nog niet bekend is of ze onschadelijk zijn. Van 2 van de 23 stoffen heeft het RIVM geconcludeerd dat ze kankerverwekkend kunnen zijn. Een andere stof kan allergie veroorzaken. Van 3 andere stoffen stelt het RIVM dat deze gezondheidsrisico's kunnen veroorzaken bij de hoogste concentraties die in vloeistoffen in e-sigaretten zijn gevonden. Een andere stof is irriterend en kan daarom schadelijk zijn voor de longen. Voor de overige 16 stoffen is onvoldoende informatie om risico's voor de gezondheid via e-sigaretten te beoordelen. De leden van de D66-fractie maken zich hier ernstige zorgen over. In overweging nemende dat e-sigaretten een opstap kunnen zijn naar het roken van normale sigaretten en dat de doelstelling is om al het roken aan banden te leggen, vragen deze leden de staatssecretaris in hoeverre het wenselijk is om e-sigaretten toe te staan waarvan bekend is dat ze schadelijk zijn of waarvan nog niet kan worden vastgesteld dat ze onschadelijk zijn. Wat zijn de voordelen van het toestaan van deze smaakstoffen?

De leden van de D66-fractie lezen dat het Trimbos instituut adviseert om nieuwe stappen te zetten en effectieve huidige maatregelen zoals accijnsverhogingen te continueren of te intensiveren. Zij onderschrijven dit advies, zeker gezien de daling van de rookprevalentie is gestagneerd. Zij kijken uit naar de plannen van de staatssecretaris om de ambities zoals gesteld in het preventieakkoord te realiseren. Zij vragen de staatssecretaris welke lessen hij meeneemt uit de evaluatie en of dit zal leiden tot beleidswijzigingen.

De leden van de D66-fractie lezen dat er veel bewijs is voor positieve effecten van het rookvrij maken van (publieke) buitenruimten. Welke mogelijkheden ziet de staatssecretaris voor het verbieden van roken in bepaalde buitenruimten of bij evenementen, zoals speeltuinen en festivals, zo vragen deze leden.

In de wetenschappelijke literatuur wordt het regelmatig en substantieel verhogen van de accijns op tabak gezien als de meest effectieve manier om het aantal rokers en het aantal sigaretten van mensen die blijven roken terug te dringen, zo lezen de leden van de D66-fractie. Zij hebben ook de plannen vernomen voor het verhogen van de accijnzen tot aan 2040, waardoor sigaretten aanzienlijk duurder worden. Zij ondersteunen deze lijn, afkomstig uit het Nationaal Preventieakkoord. Wel vragen zij aandacht voor mogelijke waterbedeften van deze prijsstijgingen. Als omliggende landen niet soortgelijke prijsstijgingen doorvoeren zou dit zeker in grensregio's kunnen leiden tot een waterbedeefte. Welke mogelijkheden ziet de staatssecretaris om dit effect tegen te gaan, zo vragen deze leden. Op welke manier treedt

hij in overleg met zijn Europese collega's om zoveel mogelijk samen te werken in het terugdringen van roken?

De leden van de D66-fractie begrijpen dat er in het buitenland (Nieuw-Zeeland) wordt gesproken over een verkoopverbod vanaf een bepaald geboortjaar. Zijn dergelijke interventies ook onderdeel van de gesprekken in Nederland?

De leden van de D66-fractie lezen over de gevaren van tweede en derdehands rook. Momenteel is roken in een leaseauto al verboden. Wordt er ook gekeken naar een rookverbod in personenauto's, mede om kinderen te beschermen voor de grote gevaren van tweede en derdehands rook?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de diverse rapporten over middelengebruik en tabaksontmoediging en hebben daar nog de enkele vragen en opmerkingen over.

De leden van de PVV-fractie lezen dat het RIVM twee mogelijkheden voorstelt voor de overige 16 smaakstoffen van e-sigaretten. Eén mogelijkheid is om de stoffen te verbieden en de andere mogelijkheid is de smaakstoffen beschikbaar te houden, zodat dit product beschikbaar blijft om rokers te helpen om te stoppen met roken. Kan de staatssecretaris aangeven welk voorstel hij voornemens is op te gaan volgen? Zo nee, waarom niet?

Klopt het dat wanneer er slechts 16 smaakstoffen behouden worden, het niet mogelijk is om de huidige tabakssmaken te behouden?

Is de staatssecretaris bereid om zijn beslissing over de regulering van smaakjes voor de e-sigaret te herzien wanneer blijkt dat het aantal rokers weer toeneemt? Zo nee, waarom niet?

Verwacht de staatssecretaris dat meer gebruikers van e-sigaretten hun e-liquids over de grens zullen gaan kopen en bestellen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PVV-fractie danken de staatssecretaris voor het uitvoeren van de motie-Maeijer, maar vinden het resultaat van het onderzoek teleurstellend. Het valt de leden van de PVV-fractie op dat er vooral uit wordt gegaan van veronderstellingen en verwachtingen, met termen zoals "waarschijnlijk kan bijdragen aan een afname", "het aannemelijk is", "zou kunnen bijdragen aan", "leek de kans te vergroten", "mogelijk verband" etc. Hoe beoordeelt de staatssecretaris de effectiviteit van deze maatregelen? Waarom kiest de staatssecretaris er niet voor om de effectiviteit te onderbouwen met Nederlandse cijfers? Het is genoemde leden nog steeds niet duidelijk welke maatregelen nu wel werken en welke niet.

Hoe komt het dat ondanks de ontelbare genomen maatregelen het percentage rokers niet significant afgenomen is - een deel van de zwangere vrouwen is zelfs meer gaan roken? De leden van de PVV-fractie vragen de staatssecretaris in hoeverre de effecten van de aangehaalde onderzoeken overeenkomen met de werkelijke cijfers van het aantal rokers in Nederland sinds 2018? Welke van de getroffen maatregelen vindt de staatssecretaris nu echt bewezen effectief?

Verwacht de staatssecretaris dat meer rokers hun tabak (na de accijnsverhogingen) over de grens zullen gaan kopen? Zo nee, waarom niet? Wat zijn de financiële consequenties voor kleine ondernemers in de grensstreek die inkomsten mislopen vanwege de te verwachten hogere sigarettenprijzen?

Een conclusie trekken over de effectiviteit van het rookverbod in de horeca is door wisselende studieresultaten niet mogelijk. Toch wordt het rookverbod uitgebreid zonder dat het effect van het rookverbod bewezen effectief is. De leden van de PVV-fractie ontvangen hier graag een toelichting op van de staatssecretaris.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de diverse rapporten omtrent middelengebruik en tabaksontmoediging. Deze leden hebben hier nog enkele vragen bij.

Monitor Middelengebruik en Zwangerschap 2021

Een Rookvrije Generatie begint bij de zwangerschap. Uit de monitor blijkt dat het aantal vrouwen dat tijdens de zwangerschap rookt, tussen 2018 en 2021 niet is gedaald. Uit de monitor blijkt ook dat slechts 47 procent van de vrouwen die tijdens de zwangerschap rookte een stopadvies heeft ontvangen van een zorgverlener. Sinds de start van het preventieakkoord is hier weinig tot geen voortgang geboekt. De leden van de CDA-fractie vragen of de staatssecretaris kan duiden waarom hier geen (grote) stappen in zijn gezet. De staatssecretaris geeft aan dat hij in gesprek gaat met de Taskforce Rookvrije Start om te kijken hoe we zorgverleners kunnen stimuleren om vaker en effectiever een stopadvies te geven aan zwangere vrouwen. De leden van de CDA-fractie vragen of de staatssecretaris kan aangeven op welke termijn hij gesprekken heeft met de taskforce en wanneer hij de Kamer zal informeren over de uitkomst van dit gesprek.

Op dit moment is de staatssecretaris bezig met het uitwerken van de (aanvullende) maatregelen op het gebied van alcohol- en tabaksontmoediging om de doelstellingen uit het Nationaal Preventieakkoord voort te zetten en de gezonde generatie te bereiken. De leden van de CDA-fractie vragen of de staatssecretaris kan aangeven welke organisaties bij elk van de drie tafels (roken, alcohol, overgewicht) betrokken zijn voor het uitwerken van deze (aanvullende) maatregelen. Deze leden vragen tevens wanneer de staatssecretaris de Kamer uiterlijk zal informeren over de voorgenomen (aanvullende) maatregelen.

Notitie Effectiviteit Nederlands Tabaksontmoedigingsbeleid

Een van de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord is om het percentage volwassen Nederlanders dat rookt (2021: 20,6 procent) in 2040 onder de 5 procent te krijgen. Om de doelstellingen uit het Nationaal Preventieakkoord te behalen adviseert het Trimbos-instituut nieuwe stappen te zetten en effectieve huidige maatregelen te continueren of te intensiveren. Het exact voorspellen van de invloed die maatregelen hebben op de doelstelling is lastig. Desondanks vragen de leden van de CDA-fractie of de staatssecretaris zou kunnen aangeven of er maatregelen zijn die sowieso genomen/geïntensiveerd zullen moeten worden, omdat zonder deze maatregel(en) de doelstelling naar alle waarschijnlijkheid hoe dan ook niet gehaald zal worden. Welke maatregel(en) zijn dit volgens de staatssecretaris?

Rapport Gezondheidseffecten van de 23 smaakstoffen in vloeistoffen voor e-sigaretten

De uitkomsten van het RIVM-rapport over smaakstoffen in vloeistoffen voor e-sigaretten zullen worden betrokken bij het opstellen van de ministeriële regeling. In het RIVM-rapport worden twee mogelijkheden voorgesteld, zo lezen de leden van de CDA-fractie. Een daarvan is om de 16 stoffen waarbij er onvoldoende informatie is om risico's voor de gezondheid via e-sigaretten te beoordelen te verbieden, omdat onduidelijk is of ze schadelijk zijn. De andere mogelijkheid is volgens het RIVM om deze stoffen toch te gebruiken in e-liquids zodat dit product beschikbaar blijft om rokers te helpen met roken te stoppen. De leden van de CDA-fractie vragen voor welke van deze mogelijkheden de staatssecretaris voornemens is te kiezen.

De leden van de CDA-fractie vragen de staatssecretaris tot slot of (en zo ja, hoe) de verdere regulering van smaakstoffen ook invloed heeft op beleid rond het gebruik van waterpijpen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met veel interesse kennisgenomen van de rapporten omtrent middelengebruik en tabaksontmoediging. Deze leden begrijpen dat er ambities zijn bij het kabinet zijn als het gaat om tabaksontmoediging, maar zien dat er nog onvoldoende resultaten worden geboekt. Hier hebben genoemde leden enkele vragen bij.

Notitie Effectiviteit Nederlands tabaksontmoedigingsbeleid

De leden van de PvdA-fractie hebben met veel interesse kennisgenomen van de notitie effectiviteit Nederlands tabaksontmoedigingsbeleid. De positieve effecten van verschillende maatregelen worden duidelijk uit de notitie. Het Trimbos-instituut concludeert wel dat er snel extra stappen moeten worden gezet om de doelstellingen uit het preventieakkoord te bereiken. Wat gaat het staatssecretaris anders doen dan het vorige kabinet als het gaat om tabaksontmoedigingsbeleid? Ziet de staatssecretaris kans om de al aangekondigde maatregelen sneller in te voeren? Daarbij denken deze leden specifiek aan de vermindering van het aantal verkooppunten van tabak. En welke verdergaande maatregelen wil de staatssecretaris overwegen? Wanneer gaat de staatssecretaris zijn gekeurde plannen voor accijnsverhogingen met de Kamer delen? Hoe beoordeelt de staatssecretaris een rookverbod op terrassen? Wat vindt de staatssecretaris van de nieuwe wetgeving in Nieuw-Zeeland, waarmee kinderen die nu 14 jaar of jonger zijn nooit meer legaal sigaretten kunnen kopen ook niet nadat zij 18 jaar worden? Is de staatssecretaris bereid om de effecten van invoering van deze maatregelen te onderzoeken en met de Kamer te delen? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?

Derdehands rook

De leden van de PvdA-fractie maken zich zorgen over de effecten van derdehands roken, zeker op kinderen. Ouders doen hun best om niet in het bijzijn van hun kinderen te roken, maar zijn zich vaak niet bewust van het gevaar van derdehands roken. Genoemde leden steunen de deelcampagne PUUR rookvrij, om ouders van jonge kinderen aan te moedigen om te stoppen, maar vragen de staatssecretaris of er niet meer gedaan kan worden in de voorlichting naar ouders over het derdehands roken. Hoe wil de staatssecretaris ervoor zorgen dat elke rokende ouder zich bewust is van niet alleen tweedehands, maar ook derdehands roken?

Monitor Middelengebruik en Zwangerschap 2021

De leden van de PvdA-fractie constateren dat de tussendoelstelling uit het Nationaal Preventieakkoord dat in 2020 minder dan 5 procent van de vrouwen tijdens een zwangerschap rookt niet is gehaald. Roken tijdens een zwangerschap voorkomen is voor de leden van de PvdA –fractie een belangrijk speerpunt van rookpreventie. Welke aanvullende maatregelen kunnen deze leden verwachten? Zullen hierbij middelen worden vrijgemaakt voor overheidscampagnes, vanwege hun bewezen effectiviteit?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat 47 procent van de rokende vrouwen tijdens hun zwangerschap een stopadvies ontvangt van de zorgverlener. Hoe beoordeelt de staatssecretaris dit percentage? Wat is de reden dat minder dan de helft van de rokende zwangere een dergelijk advies ontvangt? Zou niet elke rokende zwangere een gesprek hierover moeten

hebben met haar zorgverlener? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke kansen ziet de staatssecretaris om dit alsnog te bewerkstelligen?

Gezondheidseffecten van de 23 smaakstoffen in vloeistoffen voor e-sigaretten

De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd naar de plannen van de staatssecretaris als het gaat om smaakstoffen in vloeistoffen voor e-sigaretten. Het RIVM-rapport kan voor 16 van de 23 onderzochte stoffen niet vaststellen of er gezondheidseffecten zijn. Daarom presenteert het RIVM twee opties: verbiedt de stoffen waarvan schadelijkheid niet duidelijk is of sta gebruik van deze stoffen toch toe als ze helpen bij het stoppen van roken. Het is echter niet bekend of e-sigaretten met tabakssmaak daadwerkelijk een aantrekkelijk alternatief zijn voor rokers. Welke optie heeft de voorkeur van de staatssecretaris? En waarom? Welke stappen kunnen er worden gezet om de benodigde informatie alsnog te vergaren om eventuele schadelijkheid van deze 16 stoffen vast te stellen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de diverse rapporten omtrent middelengebruik en tabaksontmoediging. Zij maken van de gelegenheid gebruik om enkele vragen te stellen.

Ten aanzien van de Monitor Middelengebruik en Zwangerschap lezen de leden van de ChristenUnie-fractie dat slechts 47 procent van de vrouwen die tijdens de zwangerschap rookte een stopadvies heeft ontvangen van een zorgverlener. Deze leden moedigen de staatssecretaris aan om er werk van te maken dat vaker een stopadvies wordt gegeven aan zwangere vrouwen. Zij vragen hem of er voldoende stoptrajecten en ondersteuning beschikbaar zijn voor alle zwangere vrouwen. Op welke manier kan de staatssecretaris garanderen dat er voor elke zwangere vrouw die wil stoppen goede ondersteuning beschikbaar is?

Ten aanzien van de Notitie Effectiviteit Nederlands tabaksontmoedigingsbeleid vragen de leden van de ChristenUnie-fractie naar de advisering van het Trimbos-instituut om nieuwe stappen te zetten en effectieve huidige maatregelen zoals accijnsverhogingen te continueren of te intensiveren. Welke stappen gaat de staatssecretaris zetten om effectieve huidige maatregelen te intensiveren?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de staatssecretaris ook naar de stand van zaken rond het rookvrij maken van terrassen. Zij wijzen op de constatering uit de factsheet 'Rookvrije Horeca' en een groot onderzoek "dat algehele rookverboden op publieke plaatsen en werkplekken (inclusief horeca) geassocieerd zijn met minder astma bij kinderen, minder vroeggeboortes en minder geboortes met een laag geboortegewicht" en dat "volledige rookverboden effectiever zijn in het beperken van blootstellingen aan tabaksrook in de omgeving dan gedeeltelijke rookverboden". Heeft Koninklijke Horeca Nederland het communicatietraject om rookvrije terrassen te stimuleren herstart, nu de gevolgen van de coronacrisis weer afnemen? Is de staatssecretaris bereid om dit onderwerp opnieuw met Koninklijke Horeca Nederland te bespreken? Wat is het kabinet verder voornemens op dit onderwerp? De leden van de ChristenUnie-fractie wijzen erop dat een wettelijk verbod op roken op terrassen in diverse andere landen is ingevoerd en dat weliswaar een toenemend aantal horecaondernemers vrijwillig besluit hun terras rookvrij maakt, maar dat dit slechts een beperkt percentage is van het totaal aantal terrassen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

Het lid van de BBB-fractie heeft met belangstelling kennisgenomen van de kamerbrief en de diverse stukken. Het lid heeft daarbij een aantal vragen en opmerkingen.

Het lid van de BBB-fractie ziet (helaas) dat het aantal vrouwen dat rookt voor en tijdens de zwangerschap nog niet onder de doelstelling van het preventieakkoord zit. Uit de Monitor Middelengebruik en Zwangerschap blijkt dat een bepaalde groep zwangere vrouwen meer rookt dan anderen. Overweegt de staatssecretaris om een mediacampagne en/of meer voorlichting op te starten voor deze groep? Welke extra inspanningen wil de staatssecretaris plegen om de doelstelling uit het preventieakkoord wel te halen?

Verder vindt het lid van de BBB-fractie het opvallend dat veel partners van zwangere vrouwen roken. Lijkt het de staatssecretaris zinvol om antirookcampagnes ook op deze partners te richten? Hoe wil de staatssecretaris deze partners gaan bereiken? Niet alleen is het lastig om te stoppen als een partner rookt, maar ook het effect van meeroken is schadelijk voor moeder en (ongeboren) kind. Het lid van de BBB-fractie vindt daarom dat deze groep extra aandacht verdient. Deelt de staatssecretaris deze mening?

Opvallend vindt het lid van de BBB-fractie de constatering dat ongeveer de helft van de zwangere vrouwen een stopadvies heeft gekregen van een zorgverlener. Het is het lid niet duidelijk waarom dit zo is, gezien het streven is dat elke zwangere vrouw die rookt een stopadvies krijgt. Kan de staatssecretaris dit uitleggen? En aansluitend daarop: hoe verklaart de staatssecretaris dat er nog relatief weinig gebruik wordt gemaakt van stophulp? Is deze hulp toegankelijk genoeg? Wordt de hulp als effectief beschouwd?

Ten slotte over de e-sigaret: het lid van de BBB-fractie ziet in de e-sigaret een belangrijk hulpmiddel om te stoppen met roken. Wanneer de 16 stoffen waarvan het RIVM niet weet of ze schadelijk zijn voor het inhaleren verboden worden, betekent dit praktisch gezien waarschijnlijk het einde van de e-sigaret. Het lid van de BBB-fractie vraagt de staatssecretaris om hier goed over na te denken: het gevolg gaat zijn dat de e-sigaret niet meer gebruikt kan worden om te stoppen met roken en de illegale buitenlandse handel zal toenemen. Alle controle op ingrediënten is dan verdwenen. Het lid van de BBB-fractie denkt dat het verstandig is om een afweging van risico's te maken: de risico's van gewone tabak versus de e-sigaret. Is de staatssecretaris het met het lid van de BBB-fractie eens dat dat absoluut niet in het belang is van de volksgezondheid als een minder schadelijk alternatief voor de roker van de markt verdwijnt, terwijl sigaretten nog wel breed verkrijgbaar zijn? En wat gaat de staatssecretaris doen aan de illegale handel die zal ontstaan? Kan de staatssecretaris zorgen voor een risico-analyse (op gezondheidsaspecten) van de e-sigaret versus de gewone sigaret?

Het lid van de BBB-fractie vraagt de staatssecretaris of hij bekend is met recente onderzoeken, zoals *Predictors of e-cigarette and cigarette use trajectory classes from early adolescence to emerging adulthood across four years (2013-2017)*, die aantonen dat er geen bewijs is van gebruik van een e-sigaret als opstap naar gewone sigaretten. Het argument dat (jonge) mensen verslaafd aan roken raken door de e-sigaret lijkt daarmee niet valide. Het lid van de BBB-fractie ziet hierin des te meer reden om de e-sigaret niet te verbieden maar in te zetten als manier om van het roken van gewone sigaretten af te komen. Is de staatssecretaris bereid deze nieuwe inzichten mee te nemen bij de ontwikkeling van nieuw beleid?

II. Reactie van de staatssecretaris